

Méhészeti Közlöny

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZEGYLET SZAKLAPJA,

MINT

AZ „ERDÉLYI GAZDA“ ÖNÁLLÓ MELLÉKLETE.

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

A méhészetre vonatkozó közlemények
a „Méhészeti Közlöny“ szerkesztőségéhez
czímezendők.
Kolozsvár, (Ó-vár, Bástyautca 9. sz.)

Rendes tagok 2 frt, külső tagok 1 frtot fizetnek.
a „Méhészeti Közlöny“-t és „Erdélyi Gazda“-t
ingyen kapják.

A jobb mézelő növényekről és azok tenyésztéséről,
tekintettel hazánk égalji viszonyaira és a tenyésztésre ajánlható mé-
zelő növények hasznosságára mezőgazdasági szempontból is.

Jelige: „Szeresd a méheket!“

II.

Mindezek után világos, hogy a méhek gazdag s keresett legelő-
Jéül, nem a sokféle virág miatt tarkábbnál-tarkább rétek s területek
szolgálnak, hanem az egyfajú s egyidőben virágzó növények által tö-
megesen ellepített területek, a milyenek pl. a füzekkel, hársfákkal, vad-
gesztenye-, galagonya-, juhar- és akáczfákkal benőtt helyek, a gyümöl-
csös kertek, a lóherés, repczés, áfonyás, bükkönyös és pohánkás terü-
letek stb. S ezt tudva, soha se rendeljünk egy méhlegelő beállítása
végett azokból a magkeverékekből, melyekkel a magárjegyzékek kínál-
nak, hanem, ha már rendelünk, mindenik fajból külön-külön tömeget
rendeljünk. Különbben a méhlegelőre vonatkozó nézetemet alább fogom
röviden kifejezni.

Most pedig részben saját megfigyeléseim, részben pedig az ide-
vágó irodalom felhasználásával, a könnyebb áttekinthetőség és tájékozha-
tás végett a mellékelt táblázatban sorolom fel a jobb mézelő és virág-
port adó növényeket s az azokra vonatkozó egyes adatokat, tekintettel
virágzási idejökre, tartósságukra, termőhelyeik minőségére, tenyészt-
hetőségükre és gazdasági értékükre. A felsorolás rendjére nézve pedig

lehetőleg a virágzás időjét választottam, különösen azért, mivel a méhek külső munkásságának kezdete, dereka és vége a növénytenyésztéstől függ.

A táblázatban előforduló rövidítések jelentései:

A római számjegyek s az alájok húzott vonalak a virágzás kezdetét és tartamát jelzik.

p. = virágpor.

m. = méz.

s. p. = sok virágpor.

s. m. = sok méz.

mp. = mézet és port.

t. = táplálék.

χ = évelő fűféle.

⊙ = egynyári fűféle.

□ = kétnyári fűféle.

⋈ = faféle, v. cserjefféle.

sz. = száraz.

hgy. = hegy.

leg. = legelő.

lig. = liget.

e, erd. = erdő.

k. = kert.

szánt. = szántó föld.

n. = nedves.

mnt. = mindenütt.

miv. t. = mivelt talajon.

hom. = homokos helyen.

gyep. = gyepes helyen.

vet. = vetések közt.

mocs. = mocsáros helyen.

köz. = közönséges.

t. = tenyésztetik.

th. = tenyésztetik helyenként.

t. a. = tenyésztésre ajánlható, különösen ott, hol tömegesen nem fordul elő az illető növény s a talaj, a terület terjesztésére alkalmas.

Sorszám	A jobb mézelő vagy virágport adó növények nevei		A virágzás ideje								Mit gyűjt róla a méh?	Termete és gyökereinek tartóssága	Minő helyen terem?	Tenyésztetik-e? Hányadrendű a m. szempontjából és tenyészti-számbát-e?	Egyesek ipari vagy mezőgazdasági értéke
	n é p i e s e n	tudományosan	3. márcz.	4. ápril	5. május	6. június	7. július	8. aug.	9. szept.	10. okt.					
1.	Piczi tyuktaréj . . .	Gagea { arvensis pusilla } saxatalis	3								p.	X	sz h. leg.	III	
2.	Mogyorófa	Corylus	3								s. p.	□	k. e. th.	I. t. a.	
3.	Lókörmű fü; martilapi	Tusilago Tarf. . .	3								p.	X	part.	III.	
4.	Büdös holtcsalán	Lamium purp. . .	3						10	s. m.	⊙	szánt.	I. t. a.		
5.	Bársony csalánka	L. amplexicaule	3						10	s. m.	⊙	"	I. t. a.		Mint korai takarm. is figyelmet érdemel.
6.	Kecske-fűz	Salix caprea . . .	3	4						s. mp.	□	erd.	I. t. a.		Lombja téli takarmánynak jó; kérge cserző-anyag.
7.	Hamvas fűz	S. cinerea	3	4						"	"	n. erd.	I. t. a.		Lombja m. az előbbié.
8.	Az eger-, nyár- és szilfák	(Alnus, Populus és Ulmus) . . .	3	4											Virágport s méz gát adnak; később pedig méz h a r m a t o t.
9.	Husos som	Cornus mas	3	4						m. p.	□	e. k. th.	II. t.		
10.	Kalapfü, éd. lapu	Petasites vulg. . .	3	4						p.	X	n. lig.	II. t.		

Sorszám	A jobb mézelő vagy virágport adó növények nevei.		A virágzás ideje								Mit gyűjt róla a méh?	Termete és gyökerének tar- tóssága.	Minő helyen terem?	Tenyésztek-e?	Hányadrendű a m. szempontjából és tenyész- től ajánlható-e?	Egyesek ipari vagy mezőgazdasági értéke
	n é p i e s e n	tudományosan	3. márcz.	4. ápril	5. május	6. június	7. július	8. aug.	9. szept.	10. okt.						
11	Hamvas és tava- szi pimpó . .	Potentilla { verna ciner	3			7					pm.	×	hgy. rét.	II. ta	} Másodrendű takar- mány, a legelő mar- hák eszik.	
12	Terjedő pimpó	P. reptans . . .	3					9			p.	×	I. rét.	— II. ta.		
13	Szigorall v. de- récze-fajok . .	Veronica-fajok .	3						10		m.	—	mott.	— III		
14	Fűzfák { kötő csöregre fehér	Salix { viminalis frag alba	4								pm.	□	n. p. ht	I. t. a.	kosárfűz az első s főkép minden szí-ös, hosszú, el nem ágazó bokorfűz; cserzők.	
15	Nyirfa	Betula alba . . .	4								m.	—	erd.	— I. t. a		
16	Mandolafa												t.	II.		
17	Havasi ikrapikk	Arabis alpina . . .	4								p.	×	hegy.	— III.		
18	Sárga tátkanaf	Gaeobdolon lut.	4								sok m.	×	lig.	— I. t. a.		
19	Baraczkfák . . .		4									□	t.	II.		
20	Kökényszerjék .		4									□	—	II.		

A méhek külső vizsgálása.

A nyomra vezető külső szemletartásról már szoltam más alkalommal is; de mivel annak nagy fontosságot tulajdonítok: nem mulasztatom el ez alkalommal sem azt ismételve is felhozni s a legmelégben ajánlani; mert meg vagyok róla győződve, hogy mentül nagyobb méhteplettel rendelkezünk, annál több hasznát vehetjük, ha t. i. egy kissé begyakoroljuk magunkat a méhek járása, mozgásának külső megszemlélésébe, figyeletébe. Olyan bajokat fedezhetünk föl egy, a röplyukra vetett tekintettel, melyet belső vizsgálattal, több napi kereséssel is, nehezen lehet felfedezni; de van olyan, romlást okozó baj is, mely csakis kívülről szemlélve fedezhető fel, mint pl. ha a rabló méhek megtámadták egyik-másik méhcsaládunkat, ezt mindig csak kívülről lehet észrevenni. A többi, t. i. hogy miért támadtatott meg és hogy miként segítsen rajta, az aztán a méhész feladata. Elég, hogy a rabló méhek nyomra vezettek. És aki igazán szereti méheit, az gyönyörködve is szemléli őket s meg is ösméri, ha valamely méhe megárvult. Észrevesz idejében minden más bajt. Segíthet is rajta azonnal. És akkor ne is féljen, hogy költséssenyv, vagy éhség, erőt veend méhtelepén, szóval akkor nyujtható a segély, amig ideje van, mert mikor a lélek már csak hálni jár beléjük: késő.

Meg lehet minden egyes méhet ösmerni, amely rosz szándékkal kerülgeti a röplyukat; meg lehet itélni a hordméhek gyors ki- s bevonulásáról, hogy nincs baj, hogy az anya már megtermékenyült, vagy ha elvesszett a párzásban. Ezt d u.-tól setét estig csalhatlan bizonyossággal észlelhetjük. Én legalább biztos vagyok benne és hiszem, hogy ebben egy gyakorlott méhésztársam sem kételkedik. Látunk pl. egy mezőről hazatérő rakodott méhet, melynek két lábkosárcájája oly nagy himpor-karikáskával van telerakva, hogy csak mondhatni; lábujhegyen pipiskedve léptet gyorsan a röplyuk bejáró részéhez; mihelyt a röpdeszka szélére leereszkedett, de abban a pillanatban, midőn a bejáró résbe ért, nyomban megáll, a nélkül, hogy útját állná egyetlen ór is. Kérdi talán tőlem a t. olvasó, miért haboz és nem siet befele rakományait elhelyezni, holott láthatólag sietett odáig? megadom reá a feleletet, az a méh nem is megy abba a kaptárba be lerakodni, mert úgy járt, mint mi emberek is sokszor, midőn elmerülve gondolatokba, más házajtáját nyitják be s látják, hogy vagy tul, vagy innen más ajtót nyitottak ki, azonnal vissza is vonulnak; tehát ez a kis eltévedt munkás is nagy sietségben és mert első vagy másodsor jön haza életében teherrel, mihelyt betekint, észre-

veszi tévedését s megáll egy kissé gondolkozni, mintha mondaná, nem jó helyt járok, fel is száll azonnal s egy kört csinál s egyenesen besiet a szomszéd kaptárba. Ehez csak azt adom még hozzá, hogy ha például a kaptárak 2—3-asok, még azt nem tapasztaltam, hogy az ellenkező oldalra tévedne be, hanem mindig csak a jobb, vagy a bal és vagy a közepre tart, úgy az idegen, mint a saját othonába is.

A 70-es években meglátogattam a már akkor hires volt Báró Ambrózi Béla ur ő méltósága méhtelepét Temes Gyarmathán. Midőn láttam, a mit megnézni kívántam, megállok egyik pavillon előterében egy tekintetet vetvén egy kaptár röplyukára, azt kérdeztem a méhésztől, mi baja van annak a családnak? annak nincs semmi baja, mondá; nó az több, mondám, a semminél, mert az megárvult. Azonnal bele is tekintett a mester s látta egy tojásnyi csomóba az aldeszskán a méheket, melynek közepéből hallani lehetett az anya jajhangját, a méhek pedig szertefutkosva zugtak az egész kaptárban, egyik rész kinozta. a másrész pedig már lázasan kereste Ezt az anyát pedig a betett méhek támadták meg, mert erősebbek voltak, hogysen azt minden óvintézkedés nélkül, be szabad lett volna tenni, vagy 24 óra előtt el kellett volna saját anyokat körükből távolítani.

Nem egy esetben fedeztem fel a méhek mozgásáról, már a betelelés után is, a kaptár rendetlen állapotát, ezért ajánlom minden méhésznek, hogy méheinek mozgását figyelemmel kísérje, mert gyakorlott méhés az első pillantásra, már kívülről felfedezheti a családban levő bajt, és segíthet a maga idején.

Abend András.

Teendők a méhesben.

E hó vége felé majdnem valamennyi mézlegelőn megcsappan a mézelés, a méhek beszüntetik a lépépítést és pusztítják a heréket. He-lyesen cselekszik a méhés, ha a herepusztítás nehéz munkájában segédkezet nyújt a méheknek. E célra ingatlan szerkezetű kaptároknál csak a herefogót ajánlhatjuk, de a műméhészetnél megkimélhetjük a méheket e torturától, mert midőn a heréket a hátsó lépekre szorították, a lépek kiszédése után, kézzel is összefogdoshatjuk és megölhetjük.

E hó vége felé eljött az ideje, hogy a méhés szemlét tartson családjai felett, a gyenge, vagy anyátlan családokat egyesitse; a mézszegény családokat folyó mézzel ellássa, hogy legyen elegendő idő a keretbe hordandó méz bepecsételésére. A gondos méhés már e hó végével

megkezdji a családok rendezését teelés céljából, hogy augusztus végére csak a felülvizsgálat teendője maradjon hátra.

A mézpergetést be kell szüntetni, óvakodni kell, hogy a méhes körül, mézet ne csöpögtessünk el, hogy rablásra ne szolgáltassunk okot.

Vegyes közlemények.

— **Az augusztusi kiállítás.** Lapunk jelen számával veszik tagjaink kiállításunk programját és a bejelentési iveket. Ez alkalommal ismét felhívjuk méhésztársaink figyelmét a méhészeti kiállításra, melynek sikere érdekében a rendezőség mindent elkövet. Kérjük az érdekelteket, hogy a bejelentési iveket a kitűzött határidőn belől sziveskedjenek beküldeni.

— **A bécsi gazdasági kiállítás méhészeti részének tanulmányozására** egyletünk megbizottat fog küldeni, ki a kiállítás tanulmányozása után, arról részletes jelentést fog tenni a választmánynak. A kiküldetés kérdésében a legközelebbi választmányi ülés határoz.

— **A bécsi kiállításról.** Magyarország részéről az első díjat, a nagy arany érmet ösmert kitünő méhésznk ifj. Liebner József, kakucsi földbirtokos nyerte el. A hasonrangu díszleveleket pedig „a csákvári minta-méhész“ gróf Eszterházy Miklós Mór méhészeti kiállításával és az orsz. méhészeti egylet csoportja és szaklapjaiért — a magyar méhészek egylete és Binder Iván nyerték el. A nagy ezüst éremmel jutalmaztattak: Kühne Ferencz, Vámosy Mihály, Tichy Miklós urak Budapestről, Töltényi Antal és Matisz Lajos urak Fehérmegyéből, Scherbán György és Scherbán Katalin Verseczről, Uray József Csomaközről, Limbacher Samu Tolnából és Chorus Iván Szarvasról. A bronz-éremmel kitüntetettek: Dömötör László vándortanító ur, Deliomini Frigyes Lunkányról, Graebeldinger Péter Porgányról, Illy János Ujpécscről, Ilykovic Bazil Bogdán-Luhiból, Goschi Béla Billatól, Fink Gyula és Kovács Antal vándortanító Buziásról, Keschánszky János Verseczről és Szalay Ottó Devecserből. Elismerő okiratokban és pénzdíjakban részesítették: Billesz Antal Temesvárt 2 cs. arany, Blum József Versecz 1 cs. arany, Brankov Sándor Versecz 1 cs. arany, Czákó Sándor Nagy Káta 2 cs. arany, Reisz Péter Teremia 2 cs. arany, Degán Ágost Versecz 2 cs. arany, Kühne Ferencz Budapest 2 cs. arany, Koczka József Rácze-Keve 1 cs. arany, Lischkó János Teremia 1 cs. arany, Pasztdics Miksa

Versecz 1 cs. arany, Vass Elek ur Halason és Gerger Mihály Merczi-falun 1 cs. arany. Végre elismerő okirattal kitüntettettek : Szénásy Ferencz ur Ráczmeckén és a Verseczi méhészkör.

— **Abend András**, a VI. ker. méh. vándortanító utazási programja július hóra: július hó 20-án Homoródon, 22—23-án Fogarason, 24-én F.-Vajlán, 26-án Alseviczen és 27-én F.-Kopaczellen tartandó elméleti és gyakorlati előadásokat.

— **A költéssenyv gyógyítása.** Salzbrenner A. a „D. B. - d.“ legújabb füzetében, a költéssenyv körül szerzett tapasztalatait közölve, azt állítja, hogy e veszedelmes betegség biztosan gyógyítható azáltal, ha még idejekorán, a régi anyát újjal cseréljük ki. Kétkedünk azonban abban, hogy rossz indulatú költéssenyvet ez eljárással gyógyítani lehetne.

— **Méhész-naptár 1891-re.** Pfalz Antal, a nagynevű jeles méhész a „Bienen-Vater“ című lap szerkesztője „Imker-Bote aus Oesterreich“ cím alatt kiadta már jövő évi naptárát, rendkívül változatos és gazdag tartalommal. Kiállítás tekintetében is oly izléeses, hogy az e nemű kiadványok között ritkítja párját. Szerző maga adta ki Bécsben. Ára 50 kr. Legközelebről részletesebben fogunk foglalkozni Pfalz e legújabb kiadványával.

— **Egerek haszna a méhészetben.** A „D. Bienenfreund“ találta ki, hogy a méhesek eme veszedelmes ellenségének is van valami haszna a méhészetben. Nagy örömmel adja ugyanis tudtára a méhészlágnak, hogy a múlt évben a méhesben hagyott, hánytvetett para-fadugókat az egerek apróra mozsolták s így megkímélték ők eme unalmas munka végzésétől. Megjegyzendő, hogy a megörvendeztetett méhész a parafadugót a méhek füstölésére használja, elaprózva. Azt hisszük, hogy a méhészek nem nagyon irigylik tőle ezt az örömet.

A méhész-egyleti rendes tagsági díj 2 frt, köri tagsági díj 1 frt. A tagsági díjak Gebhardt Döme, méhészegyleti pénztárnoknak küldendők Kolozvárt. A tagsági díj fizetési kötelezettség 5 évig tart. (Alapszabály 4 §.)

Lapfelügyelő bizottság: Ábu József, Csiki J. József, Gebhardt Döme, Szentgyörgyi Lajos, Wieder József.

Szerkesztésért felelős: Bodor László.

Nyomatott Gámán János örökösseinél.